

Nieuwsbrief Agenda Vitaal Platteland

Nr. 4, juni 2017

Bevat nieuws vanuit de ambtelijke voorbereiding van de Agenda Vitaal Platteland voor alle hierbij betrokkenen en geïnteresseerden.

Staten stemmen in

De Gelderse Staten hebben op 27 en 28 juni 2017 de eerste voorstellen voor de Agenda Vitaal Platteland besproken. De Staten hebben met grote waardering ingestemd met de voorstellen. Bij deze complimenteren wij dan ook de indieners!!

De Staten plaatsten vraagtekens bij een provinciale bijdrage voor de initiatieven Ondernemersbegeleiding. Ook hebben zij een motie en amendement aangenomen.

Tevreden

Een meerderheid van de Staten is tevreden met deze eerste Agenda¹. Daarin staan projecten op het gebied van de thema's landbouw en gezondheid, voedselbeleid, de ketens sluiten, korte voorzieningsketens, natuurinclusief ondernemen, VAB's en andere economische dragers en mestverwerking. In november 2016 voegde Staten ook het onderwerp kli-

maat toe; een thema dat we nog nader gaan verkennen.

Meer natuurinclusief en VAB's

Tijdens de bespreking in de vergadering van Provinciale Staten kwam naar voren dat veel fracties meer initiatieven willen zien binnen de thema's natuurinclusief ondernemen en VAB's. Wat dat laatste betreft werd het college opgeroepen aan te sluiten bij de initiatieven in andere provincies, rond bijvoorbeeld het veilingidee van Saxion Hogeschool of het hackatoninitiatief in Overijssel.

Ook vroegen enkele fracties zich af waarom sommige regio's maar weinig initiatieven hebben.

Ondernemersbegeleiding

Veel discussie was er over de ondernemersbegeleiding. In de commissie (een week eerder) bleek al dat diverse fracties hierdoor verrast waren, omdat deze niet als één van de zeven thema's was benoemd. Maar ook zijn er twijfels om hier publieke middelen in te stoppen, want een goede ondernemer is toch zelf in staat de juiste adviseurs in te huren? Ook is

¹ Zie de documenten bij agendapunt 9 op <https://gelderland.stateninformatie.nl/vergadering/326643/Aanvang%20Statenvergadering%2027-06-2017?>

het de Staten niet helder wat die begeleiders met de ondernemers gaan bespreken: duwen ze de ondernemer een kant op die niet gewenst is? Moeten deze erfbetreders geen kaders vooraf mee krijgen?

De VVD diende een amendement in, waarin de subsidies voor de twee initiatieven ondernemersbegeleiding worden geschrapt, en het bedrag terugvloeit naar de Agenda Vitaal Platteland. Dit amendement is aangenomen.

De Staten willen in september uitgebreider over de wenselijkheid en noodzaak van ondernemersbegeleiding discussiëren. Ze horen dan ook graag ervaringen die hiermee in andere provincies of regio's in Gelderland zijn opgedaan. We gaan dit organiseren.

De regio FoodValley stuurde een brief aan de Statenleden, dat ze al vast zelf aan de gang gaan met een eerste pilot ondernemersbegeleiding. Ze zullen de Staten in het najaar berichten over de opgedane kennis en ervaring.

Zeldzame huisdierrassen

Een motie van de SGP, die Gedeputeerde Staten oproept om in gesprek te gaan met de Stichting Zeldzame Huisdierrassen, werd ook aangenomen. Doel van het gesprek is om in beeld te krijgen wat zij kunnen betekenen voor een vitaal platteland.

Wie meer wil weten over ondernemersbegeleiding kan daarover filmpjes en een radio-uitzendingen vinden op:

- <https://soundcloud.com/omroepgld/paulien-hogenkamp-coacht-boeren>
- <https://www.youtube.com/watch?v=2lirbjaTnag&feature=youtu.be>
- <https://www.youtube.com/watch?v=5hMMqyTZzh8>

(Met dank aan Paulien Hogenkamp Agrarisch Consult & Coaching)

De volgende Agenda

De Agenda Vitaal Platteland is een rollende agenda. Initiatieven voor de volgende 'tranche' worden in november aan PS voorgelegd, áls deze om provinciale middelen vragen.

Tijdens de Midtermreview hebben de Staten extra middelen voor de Agenda Vitaal Platteland vrijgemaakt. Als er middelen nodig zijn voor initiatieven, kunnen deze via subsidiegrondslagen gekoppeld aan de begrotingsdocumenten beschikbaar worden gesteld. Het aanvragen hiervan kan in principe twee momenten per jaar: juni (Voorjaarsnota) en november (begroting). Initiatieven voor de volgende 'tranche' kunnen wij dus in november aan PS voorleggen, áls deze om provinciale middelen vragen.

Heeft u mogelijke initiatieven, dan roepen wij u op om contact op te nemen met ons.

Waarom moeten initiatieven voldoen?

Goede initiatieven voldoen aan het volgende:

- Ze dragen bij aan de vitaliteit van het platteland doordat ze zicht bieden op nieuwe kansrijke verdienmodellen en passen binnen de thema's landbouw en gezondheid, voedselbeleid, de ketens sluiten, korte voorzieningsketens, natuurinclusief ondernemen, VAB's en andere economische dragers en mestverwerking. De initiatieven mogen niet subsidieerbaar zijn via andere provinciale regelingen (zoals POP3);
- Het gaat om *concrete* initiatieven, waar je 'kunt gaan kijken' als ze klaar zijn om te zien wat ze bijdragen aan de vitaliteit van het platteland. Dus bijvoorbeeld geen bureaustudie over natuurinclusiviteit maar wel een praktiserend natuurinclusief bedrijf;
- Ze voldoen aan de voorwaarden van de Regels Ruimte voor Gelderland (o.a. wat betreft de subsidiabele kosten, cofinanciering, zie [link](#)). Ook mag er geen sprake zijn van Staatssteun (zie daartoe de Landbouwwijzigingen, [Verordening \(EU\) nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014](#)). Subsidie aanvragen kan na de besluitvorming door PS.

In juli al inzicht nodig

Het begrotingsproces start al vroeg in het jaar. Dat betekent dat we het liefst halverwege de volgende maand (juli) al zicht nodig hebben op welke initiatieven eraan komen. We nemen hiervoor contact op met mogelijke indieners van initiatieven. Mocht u nu al concrete voorstellen hebben, dan horen we die graag. U kunt daarvoor contact opnemen met Leo Blanken, l.blanken@gelderland.nl.

Meer budget voor innovatieve concepten

Het subsidieplafond van de momenteel lopende openstelling voor Innovatieve Concepten landbouw, die duurt tot 7 augustus 2017, is verhoogd tot €2.350.000,-.

We hopen daarmee een grote hoeveelheid aan aanvragen voor deze regeling te kunnen honoreren.

Via de triple-i-methode (Informatie, Inspiratie en Inloop) hebben we geprobeerd alle indieners zo goed mogelijk op weg te helpen naar voorstellen die de eindstreep gaan halen. In een volgende nieuwsbrief kunnen we berichten over welke innovaties worden gerealiseerd in Gelderland.

Meer geld voor biodiversiteit en landschap

In januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden. Die zegt dat Provinciale Staten een Natuurvisie moeten vaststellen. Dat wordt momenteel voorbereid.

Momenteel wordt verkend wat in Gelderland aanvullend moet gebeuren om de biodiversiteitsdoelstellingen van de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR) te behalen. Uit evaluatie blijkt dat daartoe meer inzet nodig is op verdroging, verzuring, vermesting en versnippering.

Provinciale Staten hebben in mei 2017 € 7,5 miljoen beschikbaar gesteld voor landschap en biodiversiteit. De Natuurvisie en ook de Agenda Landschap, die in ontwikkeling is, zijn de

basis om keuzes te maken voor een goede besteding van deze extra middelen.

De Natuurvisie vraagt alle partijen (zoals provincie, gemeenten, waterschappen, landbouw, bedrijfsleven, TBO's en burgers) de verantwoordelijkheden te nemen en natuurinclusief te denken en te doen.

Meer informatie is te vinden op het [forum](#).

Gelders Kennisnetwerk Voedsel en Korte ketens

15 juni jl. vond de 7e bijeenkomst plaats van het Gelders Kennisnetwerk Voedsel (zie de website:

**<http://www.voedselbijgeldersegemeenten.nl>
De netwerkbijeenkomst ging over korte voedselketens en voedseleducatie.**

Op beide thema's zien we dat veel gemeenten ambities hebben en ook concrete stappen zetten. Velen zoeken daarbij inspiratie en handvatten. Het is niet meer de vraag óf voedsel een thema is waar u op wilt inzetten, maar hóe. Ook werken veel gemeenten inmiddels samen met ondernemers en andere lokale initiatiefnemers, bijvoorbeeld aan een markthall voor regionale producten of aan gezondheids campagnes voor uw inwoners. Het Gelders Kennisnetwerk Voedsel ondersteunt gemeenten hierbij.

Een derde van de gemeenten ondersteund

Najaar 2016 was de eerste openstellingsperiode van de POP3 regeling Korte voorzieningsketens. In totaal zijn deze tranche 14 projecten ingediend. Bij de 9 gehonoreerde projecten zijn in totaal 18 Gelderse gemeenten betrokken. Daarmee wordt ruim een derde van de Gelderse gemeenten ondersteund met be-

trekking tot activiteiten om korte voorziefketens te bevorderen. Bij de projecten gaat het om samenwerkingsverbanden (in wording) van minimaal één gemeente en één streekproducent.

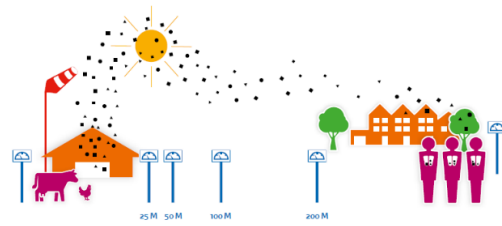
Komend najaar nieuwe ronde

Vanaf 30 oktober 2017 tot en met 11 december 2017 zal de regeling voor een tweede keer worden opengesteld. Meer informatie op www.rvo.nl.

VGO-2 onderzoek over gezondheidsrisico's van veehouderij

Op 16 juni jl. verschenen aanvullende studies op het gebied van de gezondheid van omwonenden van veehouderijbedrijven. Nieuwe conclusie is dat mensen, die rondom geitenhouderijen wonen, een grotere kans hebben op het oplopen van een longontsteking.

Niet duidelijk is wat de longontstekingveroorzakende stof is, of die uit de stallen, de mest of anderszins 'vrijkomt' en hoe de eventueel verantwoordelijke stof zich verspreidt over de afstand. De bewindlieden, die het rapport aan de Kamer aanboden, hebben dan ook geen maatregelen afgekondigd – in afwachting van nader onderzoek. Ze roepen lagere overheden wel op, rekening te houden met de signalen.

Overleg over wat te doen

Onze gedeputeerde zal binnenkort gaan overleggen met de sector en met bestuurders van gemeenten waar momenteel aanvragen voor het houden van (meer) geiten liggen. In het overleg wil hij bespreken wat iedereen van het rapport vindt en wat we kunnen doen. Kunnen we de risico's op longontsteking nabij geitenhouderijen verkleinen? Wat voor soort vervolgonderzoek is nodig? Moeten we uit voorzorg bepaalde stappen zetten? Et cetera.

Emissiereductie bij pluimvee effectief

In de aanvullende studies werden eerdere conclusies over pluimveehouderijen bevestigd. De inzet van Gelderland, gericht op emissiereductie, blijkt effectief. Pas stuurden de bewindlieden een brief naar de Kamer waarin ze het emissiereductiespoor voor nieuwe en bestaande stallen aanscherpen. Dit zal naar verwachting door een volgend kabinet worden vastgelegd in wetgeving. Ook komt er rijksgegeld voor ondersteuning van innovaties.

Staatssecretaris stuurt beleidsreactie over geurhinder naar de Kamer

De geurproblematiek vraagt op lokaal niveau een passende norm. Dat is de boodschap van de evaluatie van het geurbeleid.

Ter evaluatie van het stelsel van geurnormering in de veehouderij heeft een werkgroep o.l.v. dhr. C. Verdaas, waarin ook provincies vertegenwoordigd waren, een advies opgesteld. De demissionair staatssecretaris heeft dit advies op 1 juni jl. aan de Kamer aangeboden. In haar beleidsreactie stelt ze dat de geurproblematiek op lokaal niveau een passende norm vraagt. De Omgevingswet zal de gemeenten de ruimte bieden binnen een bepaalde bandbreedte de eigen norm te kiezen en het gewenste lokale maatwerk te bieden. Uit in de afgelopen jaren uitgevoerde hinderbelevingsonderzoeken komt geen eenduidig landelijk verband tussen geurbelasting en hinderervaring. Ze wil dan ook geen nieuw onderzoek uit laten voeren of op basis daarvan de geurnormen landelijk aanpassen.

Scherpere normen voor fijnstofemissie uit pluimveestallen

De staatssecretarissen van EZ en lenM reageren in een Kamerbrief op diverse onderzoeken naar de relatie tussen veehouderij en gezondheid, waaronder het VGO-onderzoek uit 2016.

Halveren uitstoot

Vanwege de vaker optredende longproblemen bij omwonenden wil de regering de uitstoot van fijnstof op pluimveebedrijven in tien jaar minimaal halveren. Voor nieuw te bouwen pluimveestallen wordt de reductie-eis van de emissie van fijnstof verhoogd naar 70% (was 30%) en naar 50% voor bestaande pluimveestallen, te realiseren per 1 januari 2027. Hiertoe steunen de ministeries onderzoek en innovatie. Het voornemen is aan te sluiten bij onder andere de activiteiten van de pilotregio

FoodValley, zoals ontwikkelen van meetsensoren, nieuwe emissiebeperkende technieken en managementmaatregelen, een meetprogramma en nieuwe stalsystemen.

Ook wordt de erkenningsprocedure voor nieuwe technieken die voorafgaat aan de opname op de zogenoemde RAV-lijst en de fijnstoflijst versneld.

De regering zal het voorziene pakket in gang zetten, maar laat de besluitvorming over wettelijke maatregelen aan het volgende kabinet, waaronder mogelijk ook het vaststellen van emissie-eisen voor biologische pluimveebedrijven.

Beoordeling stallen wordt vereenvoudigd

Op 21 juni jl. heeft de Staatssecretaris van lenM een brief naar de Kamer gestuurd waarin ze beschrijft hoe ze de stalbeoordelingsprocedure vereenvoudigt.

De staatssecretaris wil daarmee bevorderen dat stalsystemen die de emissie van ammoniak, fijnstof en geur reduceren sneller toegang krijgen tot de markt en beschikbaar komen voor veehouders.

Zo wordt de drempel om mee te doen met de TacRav-procedure verlaagd via certificering, waarmee beter wordt geborgd dat de innovatie bij één en dezelfde fabrikant blijft (en het octrooi niet op straat ligt);

De beoordeling wordt verbreed, speciaal ook voor de regio FoodValley. Daar kan ook met systemen voor fijnstof en geur die via het Rbl lopen worden geëxperimenteerd; Verder wordt de procedure verbeterd en er komt een werkgroep bij de Rvo, die alert wordt om eventuele knelpunten snel op te lossen.

Landbouw en natuur op de Energieagenda

Voedsel (waaronder landbouw) en natuur vormen het vijfde transitiepoor in de Energieagenda van het Rijk.

Dit jaar nog moet er een uitwerking liggen van hoe landbouw, voedselproductie en natuur gaan bijdragen aan de doelstellingen van het Akkoord van Parijs. Op 8 juni jl. was er een Energietop, waarin o.a. werd verkend hoe dat kan uitpakken.

Daar werd duidelijk dat deze transitie belangrijke veranderingen kent. Ruimtelijk: we zullen overal in het landschap en in de bebouwde omgeving energie-opwekking gaan zien. En sociaal: het gaat iedereen aan, maar hoe betrek je burgers en bedrijven op een wijze dat bij hen draagvlak ontstaat?

Landbouw en natuur staan bij de transitiepaden omdat ze verantwoordelijk zijn voor 25% van de emissie van broeikasgassen (methaan, CO₂, overige). De landbouw kan aan het klimaatkkoord bijdragen door CO₂ vast te leggen, hernieuwbare energie te produceren (bijv. zonnepanelen, monovergisting), biomassa te produceren, energie te besparen, geothermie en rest-CO₂ te benutten voor kassen, CO₂ vast te leggen via het organische stofgehalte in de bodem.

Op dit moment wordt intern verder verkend wat we kunnen doen. Duidelijk is, dat er een flinke impuls nodig is.

Meer informatie:

Bij Leo Blanken, provincie Gelderland
l.blanken@gelderland.nl
tel. 026-359 9069 / 06-528 02 208